

DANMARK – MYANMAR
LANDEPOLITIKPAPIR
2016 - 2020

Oktober 2015

Kort over Myanmar

Legend

Towns

- Capital
- State Capital
- Main Town
- Other Town

Airports

- ✳ Active
- Not Active

Roads

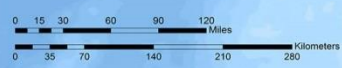
- Railways
- Major Road
- Secondary Road
- Coast Line

Boundaries

- Township Boundary
- State/Region Boundary
- International Boundary
- Self-Administered Boundary

River/Water Body

- River/Water Body

Map ID: MIMUS3947
 Creation Date: 12 December 2012, 06:72
 Projection/Date: GCS/WGS84

Data Sources

Base Map: IMMU
 Boundaries: WFP/AMU
 Self-Administered Division/Zone: 2008 Constitution
 Roads: IMMU/TBC/COV
 Hydrography: SRTM/ETOPO
 Place: MAU/TBC/COV

Myanmar Information Management Unit (MIMU) is a business venture of the Myanmar Country Team (MCT) providing information management services, including GIS mapping and analysis, to the humanitarian and development sectors with a view to a culture of Openness.
 E-mail: info@mimug.org
 Website: www.mimug.org
 Disclaimer: This service and all the resources used on this map do not imply official endorsement or approval by the United Nations.

Indholdsfortegnelse

Kort over Myanmar

1. Indledning.....	1
Danske interesser og rationale bag valg af prioritetsland.....	1
Danmarks hidtidige samarbejde med Myanmar.....	1
2. Danmarks partnerskab med Myanmar – strategiske retningslinjer.....	2
Vision for partnerskabet.....	2
Det danske engagements primære instrumenter.....	4
Udviklingssamarbejde.....	4
Politisk dialog.....	5
Kommercielle relationer.....	5
Sammenhæng og synergi mellem forskellige indsatser.....	5
3. Analyse af situationen i Myanmar.....	6
Politik, fred og demokratisering.....	6
Den regionale sammenhæng.....	7
Udviklingsudfordringer.....	7
Udviklingspartnere.....	8
Makroøkonomisk vurdering.....	9
Menneskerettigheder og ligestilling mellem kønnene.....	9
Regeringsførelse, kapacitet og partnerskabsstrukturer.....	10
Forretningsmæssige perspektiverudsigter, handelsrelationer og Danida Business Instruments.....	10
4. Tematiske målsætninger og principper for engagementet.....	12
Tematisk målsætning 1: Fremme af fred, demokratisering, menneskerettigheder og reformer.....	14
Tematisk målsætning 2: Forbedret adgang til og øget kvalitet af grunduddannelse.....	14
Tematisk målsætning 3: Styrket bæredygtig og inklusiv økonomisk vækst.....	15
Yderligere aktiviteter.....	16
5. Overvågning af resultater og risikostyring.....	16
Bilag 1: Nøgletal.....	18
Bilag 2: Danmarks udviklingssamarbejde med Myanmar fordelt på tematiske områder.....	20
Bilag 3: Fremskridt for 2015-målene i Myanmar.....	22

1. Indledning

Danske interesser og rationale for valg af Myanmar som prioritetsland

Myanmar er et land i forandring med mange muligheder, men også med mange udfordringer. Det er et af de fattigste og mindst udviklede lande i Asien. Siden landet opnåede uafhængighed, har det været præget af borgerkrig, militærdiktatur og undertrykkelse af demokratiske kræfter, og landet har samtidig isoleret sig fra omverdenen. I 2011 indledte Myanmar en omfattende reformproces med det formål at opnå et mere demokratisk og markedsbaseret samfund med social lighed; et samfund, hvor der skabes velstand for alle parallelt med fortsatte fredsbestrebelse.

Danmark har gennem årtier støttet de demokratiske kræfter i landet og ydet humanitær bistand til de mange flygtninge og internt fordrevne i landets grænseområder.

Ved at gøre Myanmar til et prioritetsland for dansk udviklings samarbejde og åbne en dansk ambassade i landet den 1. august 2014 har man fra dansk side bekræftet sin støtte til den igangværende ambitiøse og langsigtede overgangsproces. Danmark vil samtidig efter behov fortsætte sin humanitære støtte i konfliktområder.

En mere aktiv politisk dialog, såvel bilateralt som sammen med EU og andre udviklingspartnere, vil være en del af det nye, langsigtede partnerskab med Myanmar. De igangværende forandringer i Myanmar lover også godt for et endnu stærkere kommercielt samarbejde mellem Danmark og Myanmar i de kommende år.

Danmark ønsker gennem partnerskabet at støtte Myanmars regering og befolkning med at gennemføre landets egne prioriteter og planer. Fra dansk side vil man samtidig samarbejde tæt med andre relevante partnere, herunder andre internationale udviklingsorganisationer.

Landepolitikpapiret anerkender, at Myanmar befinder sig i en langsigtet overgangsproces mod et fredeligt og mere demokratisk samfund med en retfærdig, bæredygtig og inklusiv vækst. Men væsentlige udfordringer vil sandsynligvis forblive uløste et godt stykke tid endnu, og det betyder, at der er behov for en realistisk og pragmatisk tilgang til samarbejde. Der er stadig risiko for øgede spændinger og vold samt for alvorlige tilbageslag i reformprocessen. Derfor giver politikpapiret mulighed for en fleksibel anvendelse af de danske indsatser og for, at der kan ske tilpasning af prioriterede tiltag.

Danmarks hidtidige samarbejde med Myanmar

Danmark har siden slutningen af 1990'erne ført en aktiv politik over for Myanmar med fokus især på humanitær bistand til flygtninge og støtte til Myanmars eksilsamfund inden for de grænser, som EU's daværende sanktioner satte. Disse blev suspenderet i 2012 og ophævet i 2013. Dog opretholdes en våbenembargo.

Fra 1977 til 1982 ydede Danmark en række statslån til Myanmar til fiskerisektoren af en værdi, der i dag svarer til omkring DKK 900 mio. Programmet omfattede bygning af fisketrawlere, inspektionsfartøjer, kølekæder m.v. til transport af fiskeprodukter. I 2013 besluttede den danske regering at eftergive hele Myanmars gæld til Danmark som led i en international aftale om gældslettelse indgået af Parisklubben. Denne gældslettelsesaftale har muliggjort nye multilaterale engagementer i Myanmar fra både Verdensbanken og Den Asiatiske Udviklingsbank.

Danmark har siden 2006 ydet ca. DKK 700 mio. i udviklings- og humanitær bistand til Myanmar og til flygtninge i nabolandene. Udviklingsindsatsen har haft fokus på demokratisering, god regeringsførelse og menneskerettigheder, sundhed, uddannelse og forbedrede levevilkår. Udviklingsindsatsen har på alle områder haft fokus på at skabe grobund for bæredygtig og inklusiv vækst og samtidig fremme

menneskerettighederne, herunder også for marginaliserede grupper og kvinder, samt på at styrke befolkningens evne til selv at skabe forandringer.

Danmark har i mange år ydet betydelig humanitær bistand til flygtninge og internt fordrevne i grænseområdet mellem Myanmar og Thailand. Efter at konflikterne i Rakhine- og Kachin-staterne er eskaleret i de seneste år, er dansk humanitær bistand i stigende omfang gået til disse områder via støtte til internationale NGO'er og FN-organisationer. Den humanitære situation for de mange internt fordrevne, og flygtninge i nabolandene, udgør stadig et problem, og der er ikke nogen umiddelbar løsning i sigte. Danmark forventer derfor i den nærmeste fremtid fortsat at yde humanitær bistand til Myanmar med særligt fokus på beskyttelse og bæredygtige løsninger. Det er i den forbindelse af afgørende betydning, at de humanitære partnere får fuld adgang til alle de befolkningsgrupper, der har behov for humanitær bistand.

Danmark har også ydet betydelig bistand til Myanmar med henblik på at afbøde eftervirkningerne af cyklonen Nargis umiddelbart efter katastrofen i 2008.

Den danske udviklingsindsats i landet er hidtil blevet gennemført gennem støtte til NGO'er, multidonorfonde og multilaterale organisationer uden om regeringen som følge af sanktionerne mod Myanmar. Efter ophævelsen af sanktionerne i 2013 er det nu muligt at samarbejde med regeringen på forskellige områder, og Danmark er sammen med andre udviklingspartnere for nylig begyndt at samarbejde mere aktivt med Myanmars regering med henblik på at sikre bistandseffektivitet, nationalt ejerskab og bæredygtighed.

Danmark har gennem udviklingssamarbejde været med til at fremme liberaliseringen af mediesektoren, styrke civilsamfundets muligheder for at adressere menneskerettighedsspørgsmål, forbedre grundskoleuddannelsen og skabe indtægtsmuligheder for den fattige landbefolkning. Denne indsats har bl.a. bidraget til landets arbejde med at nå 2015-målene inden for uddannelse og sundhed, ligesom man fra dansk side har været aktiv i forbindelse med at støtte humanitære indsatser i landet. En række danske civilsamfundsorganisationer som f.eks. Dansk Flygtningehjælp, Folkekirkens Nødhjælp, International Media Support, Mellemløst Samvirke, DanMission, Dansk Røde Kors og Dansk Institut for Flerpartisamarbejde er også aktive i Myanmar.

2. Danmarks partnerskab med Myanmar – strategisk retning

Vision for partnerskabet

Den overordnede vision for Danmarks partnerskab med Myanmar er at medvirke til, at landet udvikler sig til et fredeligt og mere demokratisk samfund med en retfærdig, bæredygtig og inklusiv vækst, som fremmer menneskerettigheder for alle. Danmark vil støtte Myanmar i bestræbelserne på at arbejde sig ud af fattigdom og sin status som mindst udviklet land inden for de næste ti år, og nå FN's mål for fattigdomsbekæmpelse og bæredygtig udvikling frem mod 2030.

Reformprocessen i Myanmar bliver næppe uden hindringer, og der kan hurtigt ske såvel fremskridt som tilbageslag. Alle de vigtige reformer, som Myanmar i øjeblikket arbejder på, indebærer både muligheder og enorme udfordringer, som forstærkes yderligere af de mange omvæltninger, der finder sted samtidig. Der er således risiko for tilbageslag i reformprocessen, da der er umådeligt meget på spil både for befolkningen og for de gamle magteliter. I Myanmar har magten i årtier været koncentreret på få grupper i befolkningen, hvilket vanskeliggør reformprocessen yderligere, da der er behov for både at styrke institutioner og omfordele magten, før det er muligt at gennemføre reformer på en både bæredygtig og demokratisk måde. Det er nødvendigt at acceptere, at reformprocessen vil tage tid, og at det vil kræve både fleksibilitet og tålmodighed af det internationale samfund. Udfaldet af parlamentsvalget i november 2015 bliver samtidig en vigtig milepæl i landets videre udvikling.

Den uafhængige, globale konsulentgruppe, Control Risk, har udarbejdet følgende scenarier for Myanmar på mellem til langt sigt (fem år), som er relevante for det danske udviklings samarbejde med Myanmar i 2016-2020.

Scenarie	Det mest sandsynlige scenarie (55 % sandsynlighed)	Det første alternative scenarie (30 % sandsynlighed)	Det andet alternative scenarie (15 % sandsynlighed)
Politik	Politiske og økonomiske reformer fortsætter, fordi der dannes en nogenlunde stabil kompromisregering efter valget i 2015.	Reformerne går i stå, og det politiske klima bliver mere ustabil, fordi den nye regering forfalder til magtkampe, både mellem og internt i koalitioner og partier.	Alvorlig politisk, social og økonomisk ustabilitet fører til militær intervention af hensyn til 'den nationale sikkerhed'.
Udenlandske investeringer	Udenlandske investeringer stiger, og den årlige BNP-vækst ligger på ca. 5-7 %, men det lovgivningsmæssige og forretningsmæssige miljø forbliver udfordrende og flydende.	Mange udenlandske investorer (særligt fra lande uden for Asien) mister interessen, når den første 'forelskelse' har lagt sig. Den økonomiske vækst er langsommere.	Udenlandske investorer bliver udsat for stigende pres for at trække sig, fordi vestlige lande genindfører sanktioner. Den økonomiske vækst bliver igen stærkt afhængig af eksport af gas og råmaterialer og investeringer internt i Asien.
Reformer	Det institutionelle grundlag er stadig svagt, reformerne ulige, og populismen får større politisk betydning.	Nogle grupper kræver genindførelse af målrettede sanktioner for igen at få reformerne tilbage på rette spor.	De politiske reformer vender, og de økonomiske reformer står i stampe.
Stabilitet	Indbyrdes gnidninger og gnidninger mellem etniske minoriteter er stadig almindelige og udgør i visse områder sikkerhedsmæssige problemer.	Populisme og interne gnidninger er mere alvorlige.	Der er tvivl om den indenlandske stabilitet.

Kilde: www.controlrisks.com/en/our-thinking/analysis/myanmar-scenarios

Målet med Danmarks politik for samarbejdet med Myanmar og de valgte indsatsområder forventes dog at forblive konstante på tværs af scenarierne, men indsatserne vil kunne ændres og tilpasses den aktuelle situation.

Der vil i alle tre mulige scenarier blive søgt en aktiv politisk dialog med Myanmar's regering og andre interessenter for at fremme fred, demokrati, respekt for menneskerettighederne og reformer, om end det vil ske fra forskellige udgangspunkter afhængig af det konkrete scenarie.

I det mest sandsynlige scenarie med fortsatte reformer vil Danmark fortsætte sin nuværende politik med inddragelse af Myanmar's regering i udviklingssamarbejdet og støtte opbygningen af bæredygtige institutioner, som kan være med til at fremme demokrati og respekt for menneskerettighederne og forbedre leveringen af offentlige ydelser.

Hvis reformerne går i stå i længere tid, vil udviklingssamarbejdet med de centrale statslige institutioner blive gennemgået for at se på, om målet med de enkelte indsatser kan nås, eller der er behov for justeringer.

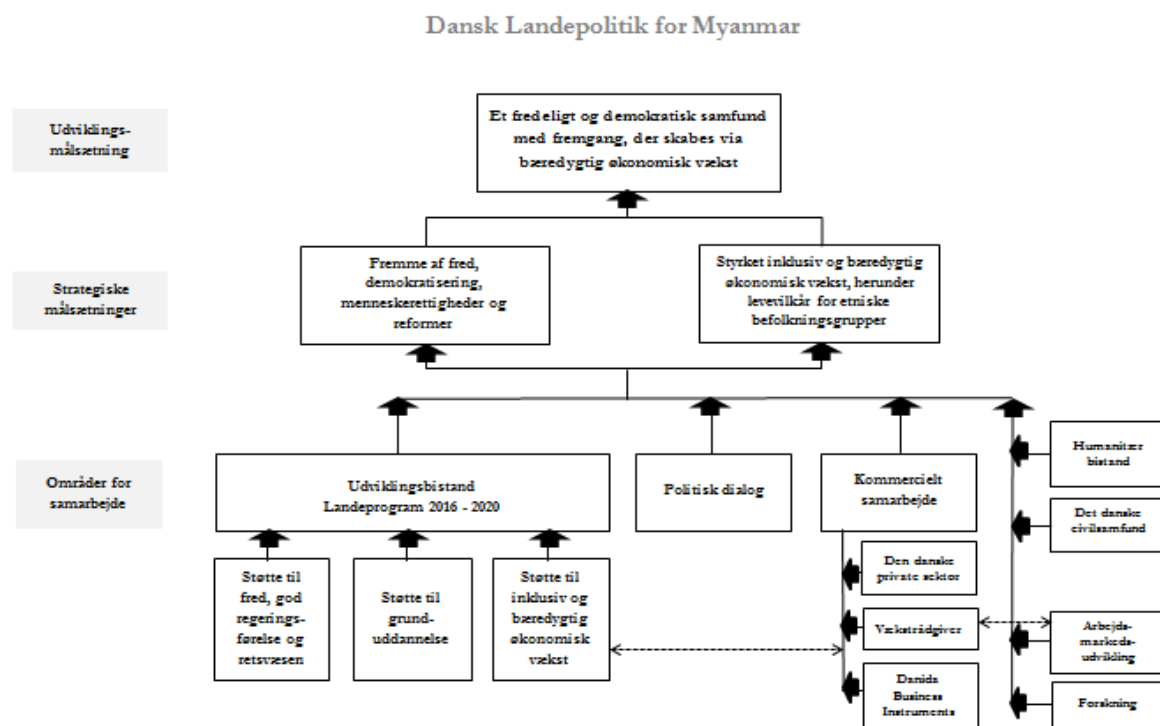
I et scenarie med alvorlig ustabilitet vil udviklingssamarbejdet blive revurderet og i muligt omfang blive tilpasset eller ændret, så man fra dansk side kan støtte målgrupperne for samarbejdet på den mest effektive måde uden om regeringen.

I alle scenarier vil støtte til fred, demokrati og respekt for menneskerettighederne ske gennem passende finansieringskanaler.

Scenarier vil ofte, når de indhentes af virkeligheden, udvikle sig anderledes end forudset. Derfor vil Danmarks konkrete udviklingssamarbejde med Myanmar være baseret på en løbende vurdering af de mest relevante og realiserbare muligheder for engagementet i Myanmar.

Prioriteterne for Danmarks engagement i Myanmar

Danmarks samarbejde med Myanmar vil både omfatte langsigtet udviklingssamarbejde, fortsat politisk dialog og opbygning af det kommercielle samarbejde.

Udviklingssamarbejdet

Danmark vil fortsætte udviklingssamarbejdet med Myanmar for at fremme et mere fredeligt og demokratisk samfund med social lighed, respekt for menneskerettighederne og retssikkerhed.

Danmark vil styrke sin støtte til landets fredsproces, da fred er en afgørende og nødvendig betingelse, for at Myanmar's langsigtede udviklingsmuligheder kan realiseres.

For at kunne fortsætte de seneste demokratiske reformer vil det være afgørende, at Myanmar's regering formår at afholde troværdige og transparente parlamentsvalg, der kan føre til etablering af en mere legitim og ansvarlig regering, der understøttes af stærke og upartiske institutioner som er opmærksomme over for hele Myanmar's befolknings behov og prioriteter. En forbedring af retssikkerheden og etablering af et uafhængigt retsvæsen vil medvirke til at skabe et mere retfærdigt samfund for befolkningen, bidrage til at tiltrække flere internationale investorer og dermed forbedre Myanmar's langsigtede vækstpotentiale. En sådan udvikling kan skabe grundlaget for en mere decentraliseret og lydør offentlig sektor, der giver betydelig autonomi til stater og regioner, samt for stærkt øgede offentlige investeringer i de sociale sektorer.

Det er vigtigt at anerkende den stærke indbyrdes afhængighed og synergi mellem demokratiske reformer, fremme af menneskerettigheder, fredsskabelse og økonomisk vækst. Danmark vil sammen med andre udviklingspartnere støtte Myanmar med at gennemføre reformer på alle disse områder med det mål at skabe et mere demokratisk og fremgangsrigt samfund med social lighed.

Danmark vil støtte den fortsatte demokratiseringsproces ved at bistå regeringen med at styrke den offentlige økonomiske forvaltning og administration. Dette vil muliggøre en forbedret levering af offentlige serviceydelser, et øget skattegrundlag og en mere decentraliseret offentlig sektor, der bedre vil imødekomme befolkningens behov. Reform af retsvæsenet og en bedre juridisk uddannelse, som også omfatter menneskerettighederne, og retshjælp til fattige og marginaliserede grupper vil være endnu et fokusområde for det danske udviklingssamarbejde.

Mere end 60 % af Myanmar's befolkning er beskæftiget i de primære sektorer, og størstedelen af de fattige i Myanmar bor i landområderne. Danmark vil arbejde for at fremme en bredt funderet økonomisk udvikling, der reducerer fattigdom, sikrer anstændigt arbejde og gradvist reducerer afhængigheden af udviklingsbistand i takt med, at borgerne sættes i stand til selv at håndhæve deres rettigheder og i højere grad tage vare på deres liv.

Danmark vil støtte Myanmar i arbejdet for inklusiv grøn vækst inden for kystfiskerisektoren, hvor der er rige muligheder for bedre forvaltning, øget produktivitet, markedsadgang og regulering til gavn for fattige og marginaliserede i kystområderne, herunder kvinder. Små og mellemstore virksomheder spiller en fundamental rolle for fattigdomsbekæmpelse, og Danmark vil støtte tiltag, der har til formål at udvikle disse virksomheder yderligere, da de længe har lidt under alt for mange regeringsindgreb i den private sektor.

En af de grundlæggende byggesten for et mere fremgangsrigt og oplyst samfund er bedre uddannelse, og Danmark planlægger derfor fortsat at støtte grundskoleuddannelsen i Myanmar, som i årtier har været alvorligt nedprioriteret og stadig befinder sig på et meget grundlæggende niveau.

Politisk dialog

Danmark har længe haft en aktiv politisk dialog med centrale politiske aktører i Myanmar, både direkte og via multilaterale institutioner. Det er tydeligt, at Myanmar's regering i stigende grad går i dialog med internationale partnere med henblik på at styrke og udvide overgangen mod et mere åbent og demokratisk samfund. Danmark vil derfor styrke den bilaterale dialog og samtidig indgå aktivt i den politiske dialog med Myanmar gennem EU og andre partnere.

Kommercielle relationer

Enkelte danske virksomheder er allerede etableret i Myanmar, og flere er på udkik efter handels- og investeringsmuligheder med langsigtet potentiale på dette vækstmarked. Erhvervs- og investeringsklimaet udgør dog fortsat en udfordring på grund af manglende infrastruktur, gennemsigtighed og svage offentlige systemer, men der er muligheder for risikovillige investorer, som tør tage chancen. Danske virksomheder vil blive støttet med råd og vejledning inden for alle sektorer og Danidas erhvervsinstrumenter vil blive mobiliseret med henblik på at støtte dem. En stærkere regulering af arbejdsmarkedet vil være til fordel for danske virksomheders konkurrenceevne, som har et stærkt fokus på virksomhedernes sociale ansvar (CSR). Den planlagte støtte til mikro-, små og mellemstore virksomheder i Myanmar kan potentielt også skabe muligheder for danske virksomheder.

Sammenhæng og synergi mellem danske indsatser

Der er en stærk synergi mellem målene for de forskellige indsatser, som Danmark vil gennemføre i samarbejdet med Myanmar. Fortsatte demokratiske og institutionelle reformer spiller en altafgørende rolle for muligheden for at opnå langsigtet fred i landet, hvor de forskellige etniske og religiøse grupper kan leve fredeligt side om side. Disse politiske og demokratiske reformbestrebelse vil igen understøtte vækstmulighederne ved at tiltrække udenlandske investorer og skabe beskæftigelsesmuligheder for fattige og marginaliserede og dermed bidrage til at reducere fattigdommen. Danmark vil samtidig sikre, at der bygges bro til den humanitære indsats for at opnå denne såkaldte *fredsdividende*.

En styrkelse af statens evne til at levere offentlige ydelser går hånd i hånd med en styrkelse af uddannelsessystem og er et vigtigt skridt i retning af en legitim regering, der er lydør over for befolkningens behov. Et bedre retsvæsen og bedre juridisk uddannelse og rådgivning vil yderligere styrke statens ansvarlighed og respekt for menneskerettighederne.

Et mere demokratisk samfund med større gennemsigtighed, retssikkerhed, økonomisk vækst og bedre uddannet arbejdskraft vil også gavne danske kommercielle interesser i Myanmar.

3. Situationen i Myanmar

Politik, fred og demokratisering

Siden selvstændigheden fra det britiske kolonistyre i 1948 har Myanmar historie været kendetegnet ved borgerkrig, militærdiktatur, undertrykkelse af demokratiske kræfter, rodfæstet fattigdom og humanitære katastrofer. Dette er sket samtidig med, at landet isolerede sig mere og mere fra omverdenen efter militærkuppet i 1962. I 2003 fremlagde militærregeringen imidlertid en syv-trins køreplan for demokrati, som blev vedtaget da den nuværende regering overtog regeringsmagten i 2011. Ved suppleringsvalgene i 2012 vandt oppositionspartiet National League for Democracy (NLD), med Nobelprismodtager Aung San Suu Kyi i spidsen, 43 pladser i parlamentet, men den siddende regering og parlamentet er fortsat stærkt domineret af militæret og militærregimets parti, Union Solidarity and Democratic Party (USDP). Militærregimets fortsatte indflydelse er slået fast i forfatningen fra 2008, der giver militæret en andel på 25 pct. af alle mandaterne i parlamentets overhus og underhus samt en vetoret over forfatningsændringer. Samme forfatning forbyder Aung Sang Suu Kyi at stille op til præsidentvalget, fordi hendes børn har udenlandsk statsborgerskab.

Myanmar gennemgår nu en kompleks og omfattende reformproces hen imod et mere frit, åbent og velstående samfund med styrkede politiske rettigheder, større pressefrihed, løsladelse af politiske fanger, inddragelse af civilsamfundet, åbne debatter om forfatningen og en åbning af økonomien mod omverdenen.

Myanmars befolkning består af ca. 135 forskellige etniske grupper, hvoraf burmanerne udgør den største gruppe på ca. 60 % af befolkningen. En række etniske minoriteter har i årtier, gennem væbnede

grupper, kæmpet for større selvstyre. De enkelte grupper har forskelligartede motiver, ofte baseret i ønsket om kontrol over naturressourcer. Udenlandsk involvering i udvinding af naturressourcer har samtidig øget spændingerne. Befolkningen i de konfliktramte områder er udsat for vold og andre former for misbrug. Situationen er især katastrofal for den muslimske såkaldte Rohingya-befolkning og andre minoriteter i Rakhine-staten. Regeringen har indgået bilaterale våbenhvileaftaler med de fleste etniske, væbnede grupper, men kampe blusser fortsat op i den nordlige Shan-stat og Kachin-staten. Regeringen arbejder på at afslutte en af verdens længste borgerkrige ved at indgå en national våbenhvileaftale mellem regeringen, militæret og de væbnede, etniske grupper.

En national freds- og forsoningsproces mellem regeringen, parlamentet og militæret på den ene side og 16 etniske, væbnede grupper på den anden side er afgørende for en stabilisering af landet. Civilsamfundet, politiske partier, den private sektor og andre interessenter forventes at deltage i denne forsoningsproces. Processen muliggør skabelse af det forfatningsmæssige og politiske grundlag for et mere inkluderende og fredeligt samfund baseret på demokratiske principper, respekt for menneskerettighederne, en føderal samfundsopbygning og en mere retfærdig fordeling af ressourcerne. Kernen i denne proces er bestræbelserne på at opbygge en samlet nation. Udfaldet af disse bestræbelser vil på afgørende vis forme landets sociale samhørighed og struktur og forhåbentligt være med til at skabe en fælles identitet for alle Myanmars borgere.

Det styrkede parlament har de seneste år vist sig at være indflydelsesrigt og har spillet en overordnet positiv rolle, selv om parlamentsarbejdet er bekymrende med forhastede lovvedtagelser uden ordentlige høringsprocesser eller forberedende lovgivningsarbejde. Liberaliseringerne på medieområdet har spillet en afgørende rolle i den demokratiske forandringsproces, idet de fleste restriktioner for forlag og journalister er blevet fjernet.

Landet er i øjeblikket vidne til en radikalisering af dele af befolkningen anført af ekstremistiske munke og en række buddhistiske demonstranter, der forsøger at skabe yderligere splittelse mellem de mange forskellige etniske og religiøse grupper i Myanmar, eksempelvis gennem hadetaler, der spredes via sociale medier. Disse racistiske og fremmedfjendske strømninger udgør en alvorlig risiko for landets samhørighed og langsigtede udviklingspotentialer, da de kan føre til yderligere sekterisk adskillelse, mistillid og vold internt i lokalsamfundene.

Myanmar befinder sig således i dag ved en vigtig skillevej mellem på den ene side at forblive et relativt autoritært styre med militærets dominerende stilling i det politiske liv, begrænsede menneskerettigheder og en halvlukket statsdomineret økonomi, eller at udvikle sig til et demokrati med transparente og inklusive valg, retsstatsprincipper, respekt for alle menneskerettigheder og en åben økonomi, der sikrer fremgang for alle. Valget i november 2015 bliver en vigtig test for regerings vilje til at fortsætte demokratiseringsprocessen, og det vil udfordre de gamle magteliter, der har særlig interesse i at bevare status quo i stedet for at arbejde for demokratiske principper, menneskerettigheder og økonomisk udvikling for alle.

Den regionale sammenhæng

Myanmar er strategisk placeret mellem Kina og Indien og har potentialer til at blive et regionalt handelscentrum. Under EU og USA's sanktioner havde Myanmar en vigtig allieret i Kina både på det økonomiske og militære område, og landet har længe været stærkt afhængigt af samhandlen med Kina og kinesiske investeringer i udvinding af naturressourcer.

Myanmar har desuden siden 1997 været medlem af ASEAN, da de øvrige lande i regionen ønskede at engagere frem for at isolere militærstyret. I 2014 overtog Myanmar formandskabet for ASEAN, hvilket var et vigtigt skridt på vej mod international anerkendelse. ASEAN-landene forhandler i øjeblikket om den vigtige traktat om *ASEAN Economic Community*, der har til formål at fremme den fri bevægelighed af varer, serviceydelser, kapital, investeringer og kvalificeret arbejdskraft på tværs af alle

medlemslandene, i princippet fra 2016. Denne traktat byder på store muligheder for Myanmar for at øge eksporten, men indebærer også udfordringer, da producenterne kommer til at konkurrere med højproduktive nabolande med bedre adgang til kapital, infrastruktur og kvalificeret arbejdskraft.

Endelig er de regionale relationer fortsat præget af tilstedeværelsen af flygtninge fra Myanmar i nabolandene, herunder især i Bangladesh og Thailand og på det seneste også i Kina.

Udfordringer for fremskridt

Trods de seneste politiske og økonomiske fremskridt, ligger Myanmar i bunden sammenlignet med de øvrige asiatiske lande, når det kommer til social udvikling. For størsteparten af landets befolkning er der kun sket få samfundsøkonomiske forandringer, og de fattige og marginaliserede dele af befolkningen har ikke mærket meget til forandringerne. Myanmar ligger nummer 150 ud af 187 lande på FN's Udviklingsprogramms indeks over menneskelig udvikling (Human Development Index) og landet vil heller ikke indfri alle FN's 2015-mål. Ifølge Verdensbanken levede 37,5 pct. af befolkningen i 2010 i fattigdom, med hovedparten af fattigdommen koncentreret i landområderne og de etniske områder. Hertil lever en tredjedel af befolkningen lige over fattigdomsgrænsen.

Myanmar har et anslået BNP pr. indbygger på ca. USD 1.000 og en overvejende lavproduktiv landbrugssektor, der beskæftiger over halvdelen af arbejdsstyrken. Servicesektoren beskæftiger ca. en tredjedel af arbejdsstyrken, mens industrisektoren kun beskæftiger 12 pct. af arbejdsstyrken. Størstedelen af befolkningen bor i landområderne og er mindst i en del af året afhængige af landbrugsproduktionen eller fiskeriet. Mange af disse arbejder så som daglejere i den del af året, hvor der er begrænsede landbrugsaktiviteter. Produktiviteten i landbruget står over for betydelige begrænsninger på grund af manglende adgang til landbrugsrådgivning, teknologi, bank- og kreditsystemer. Dertil kommer utilstrækkelig infrastruktur og omfattende problemer med rettigheder til jord og ulovlig beslaglæggelse af jord.

Uddannelsessektoren i Myanmar har været kronisk underfinansieret i årtier, hvilket har medført dårlig læreruddannelse, utilstrækkelige skolefaciliteter og en usædvanlig stor andel af familierne, der selv må betale for uddannelse. Det anslås, at over en million børn stadig ikke går i skole. Mindre end 70 pct. af børn i skolealderen fuldfører en grundskoleuddannelse, og kun ca. 20 pct. gennemfører en ungdomsuddannelse. Kun 36 pct. af skoleeleverne var i stand til at bestå de afsluttende eksaminer i 2010. Det er dog positivt, at budgetterne til uddannelsessektoren er femdoblet på blot fem år og udgjorde ca. USD 1,1 mia. eller ca. 2 pct. af BNP i finansåret 2014/2015. Sammenlignet med de øvrige lande i regionen er det dog stadig en meget lav procentsats.

Myanmar er meget sårbar over for klimaforandringer og ligger nummer to i verden på indekset over de mest sårbare lande i forhold til ekstreme vejsituationer, f.eks. ved cykloners ødelæggelser i lavtliggende kystnære områder og ved stigende vandstand. Landet er sammenlignet med andre lande i regionen dårligere forberedt til at tackle de udfordringer, der følger af klimaændringerne. Knappe vandressourcer udgør en væsentlig hindring for landbruget i store dele af landet. Situationen forventes at blive værre som følge af klimaforandringerne og vil kræve, at der gennemføres vigtige tilpasningsforanstaltninger.

Myanmar har stadig en relativt lille energiefterspørgsel, men den forventede økonomiske udvikling vil medføre en stigning i efterspørgslen på energi. Af hensyn til energisikkerheden og bekæmpelse af klimaændringerne er det vigtigt, at energiforsyningen baseres på en energivenlig udviklingsplan, der gør det muligt at forankre de økonomiske fremskridt inden for en grøn vækst tilgang. En tidlig introduktion til løsninger med vedvarende energi vil være afgørende.

Udviklingspartnere

Et stigende antal udviklingspartnere er aktive i Myanmar, heriblandt de traditionelle aktører som EU, Japan, Australien, Storbritannien, USA og de nordiske lande som de største donorer. Kina har også i en

årrække været stærkt involveret i Myanmar med støtte til infrastrukturudvikling, lavtforrentede lån og joint ventures i udvindingsindustrien, der har haft til formål at fremme kinesiske forretnings- og geopolitiske interesser. Donorlandskabet ændrer sig dog hurtigt. Multilaterale organisationer som Verdensbanken og Den Asiatiske Udviklingsbank er gået ind i landet med betydelige investeringer, og en række nye regionale udviklingspartnere som Sydkorea, Thailand og Indien er kommet til.

Eftersom støtten indtil for nylig generelt er blevet kanaliseret uden om regeringen, er multidonorfonde - ofte administreret af FN's organisationer - meget udbredte. De fleste af de vigtigste donorer er dog i gang med at udarbejde langsigtede strategier for deres udviklingssamarbejde med Myanmar, som tager højde for den ændrede virkelighed med et større potentiale for samarbejde med landets regering.

Bilaterale donorer har traditionelt ydet støtte til humanitære kriser, til bedre levevilkår for de fattige i landområderne, til grunduddannelse og sundhed samt til projekter inden for menneskerettigheder, demokratisering og god regeringsførelse. En række større programmer inden for infrastruktur, vandforsyning, elektricitet og naturressourceforvaltning er for nylig blevet søsat, og Myanmars udviklingspartnere har ydet betydelige finansielle bidrag til sundhedsprojekter og til teknisk og erhvervsrettet træning.

Myanmars økonomiske udvikling

De nylige økonomiske reformer og åbningen af økonomien har bidraget til at øge væksten til de nuværende 7,5-8 pct. for årene 2013-2015, men væksten er snævert drevet af naturgasproduktion samt byggeri og turisme, med ganske lille vækst på landbrugsområdet.

Landet har fået en mere stabil valutakurs, efter at valutakursen blev flydende i 2012. Myanmars nationalbank har også fået den nødvendige autonomi til at gennemføre en mere effektiv pengepolitik. Underskuddet på statens budget fastholdes på et rimeligt niveau omkring 5 pct., men der er stadig begrænset institutionel kapacitet til makroøkonomisk styring, et antikveret banksystem og et fortsat inflationspres på grund af monetarisering af underskuddet på statsfinanserne. Det vil i de kommende år være vigtigt at håndtere disse problemer, hvis de langsigtede økonomiske resultater skal forbedres. Åbningen af økonomien, indstrømningen af kapital og væsentligt øgede offentlige udgifter presser inflationen op på ca. 6 pct. fra år til år. Myanmar har samtidig udviklet et underskud på betalingsbalancen på 5,5 pct. af BNP i 2014, idet importen stiger uden at blive modsvaret af en tilsvarende stigning i eksporten.

Alt dette giver Myanmar relativt gode vækstmæssige fremtidsudsigter på mellemlangt sigt, men det er vigtigt, at skattegrundlaget styrkes, at styringen af de offentlige finanser forbedres, samt at der investeres i de sociale sektorer og etableres den nødvendige infrastruktur, hvis landets langsigtede vækstpotentiale skal realiseres. En mere effektiv skatteopkrævning og en bedre forvaltning af landets naturressourcer vil være en væsentlig udfordring for landets udvikling, da Myanmar er rigt på naturressourcer med store mængder olie og gas, teaktræ, ædelsten og vandressourcer, der kan udnyttes til vandkraft. Mange af disse ressourcer kontrolleres af staten eller af etniske væbnede grupper, og de kommer kun civilbefolkningen til gode i begrænset omfang. Rettigheder til jord udgør et stort problem, idet bønder og andre mindre privilegerede grupper ofte tvinges til at forlade deres jord med lille eller ingen erstatning for at give plads til store investeringsprojekter. Endvidere bliver store dele af indtægterne fra disse projekter ikke behørigt beskattet, og figurerer slet ikke på statsbudgettet. Denne mangel på gennemsigtighed giver rig mulighed for korrupsion.

Menneskerettigheder og ligestilling mellem kønnene

Menneskerettighedssituationen er generelt blevet bedre siden 2011. Der er sket bemærkelsesværdige forbedringer, herunder løsladelse af over 1.000 samvittighedsfanger, ophør af forudgående censur af pressen og større ytringsfrihed, forsamlings- og foreningsfrihed, meget mere plads til civilsamfundet samt etablering af en national menneskerettighedskommission i 2011.

Men udviklingen i de seneste år har ikke ændret ved, at Myanmar står over for mange udfordringer i relation til menneskerettigheder, demokrati og retssikkerhed, f.eks. i form af undertrykkelse og tvangsfordrivelse af den muslimske såkaldte Rohingya-befolkning i Rakhine-staten, straffrihed for alvorlige menneskerettighedskrænkelser, problemer med rettigheder til jord, overdreven brug af søgsmål mod journalister, begrænsninger i forsamlings-, ytrings- og religionsfriheden samt vilkårlig anholdelse og tilbageholdelse af politiske fanger. Myanmar har også i årtier været genstand for årlige FN-resolutioner vedrørende landets menneskerettighedsproblemer.

Et stort menneskerettighedsproblem er den fortsatte undertrykkelse af den muslimske befolkning i Rakhine-staten, hvor ca. en million mennesker nægtes statsborgerskab. Voldelige sammenstød har således ført til fordrivelse af 140.000 muslimer til lejre for internt fordrevne i Rakhine. I Kachin-staten har sammenstød mellem militæret og de etniske væbnede grupper fordrevet mere end 100.000, som risikerer alvorlige krænkelser af deres grundlæggende menneskerettigheder. Derudover er der fortsat behov for væsentlige forbedringer af den humanitære situation i flygtningelejrene på grænsen til Thailand, hvor der stadig bor 120.000 flygtninge. For Myanmar som helhed vurderer UNHCR, at helt op til 900.000 personer er flygtninge eller internt fordrevne.

Disse udfordringer inden for god regeringsførelse og menneskerettigheder illustreres af landets placering i forskellige globale indeks for god regeringsførelse.

Indeks	PLACERING	SKALA (BEDST – DÅRLIGST MULIGE)
World Bank Rule of Law Index	10.9 (2013)	100-0
World Justice Project Rule of Law Index	89 (2014)	1-99
World Press Freedom Index	145 (2014)	1-180
World Bank Voice and Accountability Index	6.6 (2013)	100-0
Transparency International	156 (2014)	1-175
Freedom House: Freedom in the World	STATUS: IKKE FRI PLACERING I FORHOLD TIL FRIHED: 6	1-7
Udenrigspolitik: Fragile States Index	24 (2014)	178-1
Web Index	85 (2014)	1-85

Ligestillingen mellem kønnene i Myanmar er relativt høj sammenlignet med andre lande i regionen. Ifølge FN's Udviklingsprogram's indeks for ulighed mellem kønnene rangerer Myanmar som nr. 83 ud af 151 lande, hvor sammenlignelige lande som Laos og Cambodja ligger henholdsvis nr. 105 og nr. 118. Der er dog stadig store udfordringer i forhold til ligestilling, særlig i relation til vold mod kvinder, lønnet beskæftigelse, hvor kvinder primært er beskæftiget i lavstatusjob og job, som ikke kræver høj uddannelse, samt adgang til lige deltagelse i politik, hvor kvinders andel af pladser i parlamentet er meget lavere end i andre lande i regionen. Også kulturelle normer og nyligt vedtagne lov om ægteskab og udenomsægteskabelige forhold udgør fortsat en udfordring i forhold til fundamentale seksuelle og reproduktive rettigheder i klar modstrid med Myanmars internationale menneskerettighedsforpligtelser. Reformdagsordenen berører kun i nogen grad specifikt ligestilling mellem kønnene og kvinders rettigheder, selv om den nationale strategiske plan for en forbedring af kvinders stilling dog giver adgang til at adressere kønsspørgsmål.

Regeringsførelse, kapacitet og partnerskabsstrukturer

Regeringsstrukturen i Myanmar er fortsat stærkt centraliseret med en markant central regeringskontrol over politikudvikling, offentligt forbrug og den daglige ledelse af den offentlige sektor. På øverste niveau drives en stor del af reformprocessen af præsidentens seks kontorer. Ministerierne har vidt forskellig magt lige fra helt små ministerier til de tre magtfulde ministerier (forsvar, indenrigs, og grænseanliggende), hvor ministrene er udpeget direkte af den øverstkommanderende for militæret og ikke af præsidenten. På administrativt niveau er den vigtigste regeringsstruktur det såkaldte departement for generel administration (GAD), som genfindes i statslige, lokale afdelinger i alle stater, regioner, byer og landsbyer, og som er ansvarlig for at styre landets administrative strukturer. Dette departement hører under Indenrigsministeriet og er således militært kontrolleret, hvilket har stor betydning for fordelingen af magten i Myanmar og er med til at sikre, at militæret spiller en fremtrædende rolle på alle niveauer i landet.

Evnen til at iværksætte og gennemføre reformer er begrænset hos såvel den udøvende, den lovgivende og den dømmende magt efter årtier med stærkt centraliseret og vilkårligt styre i en kommandoøkonomi, som fokuserede på at straffe folk, der tænker anderledes og undertrykke selvstændig tænkning. Både den administrative sektor og uddannelsessektoren har udelukkende fokuseret på at følge militærets ordrer, og det vil kræve en langvarig indsats og mange ressourcer at skabe det rum for innovation og den kapacitet, der skal til for at landet kan blive et moderne, demokratisk samfund. Det bliver et vigtigt indsatsområde for det internationale samfund at bistå regeringen med at prioritere og strukturere reformer over de næste ti år og støtte opbygning af den nødvendige kapacitet.

Regeringens strategi for økonomiske og sociale reformer, 2012-2015, identificerer vigtige reformområder på kort til mellemlangt sigt, samtidig med at regeringen færdiggør en 20-årig national udviklingsplan, som skal sætte den politiske retning frem mod Myanmars ambitiøse mål om at blive en moderne, udviklet og demokratisk nation i 2030. Strategien identificerer fire politiske prioriteter: a) industrielle og landbrugsmæssige reformer og udvikling af landdistrikterne; b) øget ressourcodeling mellem stater og regioner; c) forbedringer inden for uddannelse, sundhed og levestandarder samt d) bedre statistiske data som grundlag for politiske beslutninger.

Regeringen tog endvidere i 2013 sammen med landets udviklingspartnere initiativ til Nay Pyi Taw-aftalen om effektivt udviklingssamarbejde med henblik på at etablere nogle grundlæggende principper for udviklingssamarbejde i Myanmar med afsæt i principperne om bistands- og udviklingseffektivitet. Danmark har siden aftalens vedtagelse aktivt støttet dens gennemførelse og underliggende koordinationsstrukturer og har bl.a. deltaget i dialogen om udviklingen af forskellige sektorplaner og fælles analyser.

Kommercielle perspektiver, handelsrelationer og Danidas erhvervsinstrumenter

Åbningen af økonomien, og USA og EU's ophævelse af sanktioner, har medført en betydelig forbedring af forretningsmulighederne i Myanmar og stor interesse fra en lang række internationale virksomheder i at investere i et asiatisk vækstmarked, som stort set har været lukket i årtier. Denne voldsomt stigende interesse ses i den markante stigning i tilstrømningen af udenlandske, direkte investeringer fra omkring USD 300 mio. i 2009-2010 til forventeligt USD 7 mia. i 2014-15, primært indenfor energisektoren.

Der er dog stadig væsentlige forhindringer, når det drejer sig om at gøre forretning i Myanmar. Landet ligger således nr. 177 ud af 189 lande på Verdensbankens indeks over landes erhvervsvenlighed, det såkaldte *Doing Business* indeks. Væsentlige problemer omfatter manglende adgang til finansiering, udfordringer i forhold til adgang til elektricitet og i adgangen til jord, korruption samt utilstrækkeligt uddannet arbejdskraft. Mange virksomheder klager også over, at statens bureaukrati er ineffektivt, og at statens dominans i vigtige sektorer har en skadelig indvirkning på forretningsmiljøet, fordi statslige

selskaber altid bliver bedre behandlet end private virksomheder. Mange små og mellemstore virksomheder i Myanmar anfører også angst for statens indblanding som en væsentlig grund til at afholde sig fra at registrere deres virksomhed. Regeringen har igangsat en række reformer med henblik på at forbedre adgangen til finansiering og elektricitet, men den virkelige udfordring i at få denne del af reformdagsordenen gennemført ligger i at sikre den politiske vilje til at skabe et retfærdigt, velreguleret og gennemsigtigt forretnings- og investeringsklima. Dette vil kræve etablering af stærke, upartiske og ikke-korrupte institutioner samt en afvikling af de netværk, som forbindes med den gamle elite, herunder virksomheder, der er ejet af staten eller militæret.

Handelsrelationerne mellem Danmark og Myanmar er styrket kraftigt i de seneste fem år, om end udgangspunktet var meget lavt. I øjeblikket har relativt få danske virksomheder etableret sig i Myanmar. Heraf er Carlsberg og Mærsk de mest prominente. Der er p.t. adskillige danske virksomheder, der er i gang med at undersøge mulighederne for at udvide deres aktiviteter til Myanmar via datterselskaber eller fysisk tilstedeværelse i landet. De fleste forretningsmuligheder ligger inden for vedvarende energi, vand, olie og gas samt i beklædnings-, lægemiddel- og produktionssektoren.

Danmark – Myanmar, handelsrelationer: Import og eksport fra 2010 til 2014

DKK millioner	2010	2011	2012	2013	2014
Import fra Myanmar	8,4	6,7	8,2	18,3	15,1
Eksport fra Danmark	4,4	7,1	17,5	13,6	29,4

Danmark anvender en række erhvervsinstrumenter, hvis formål er at lette samhandlen mellem de to lande og derved styrke både investeringer og handel for danske virksomheder på globale udviklingsmarkeder, herunder Myanmar. Disse værktøjer omfatter *Danida Business Explorer*, som understøtter virksomhedernes indledende undersøgelse af forretningsmuligheder, der kan bidrage til møde behov i udviklingslandene; *Danida Business Delegations*, som søger at fremme danske virksomheders eksport, internationalisering og handel med udviklingslande; *Danida Business Finance* samt *Investeringsfonden for Udviklingslande*. De to sidstnævnte instrumenter kan både fremme privatsektorudvikling i Myanmar ved at skabe jobs, overføre viden og skabe adgang til markeder og kapital og samtidig hjælpe danske virksomheder med at få fodfæste på et nyt og spirende marked.

4. Tematiske målsætninger og principper for Danmarks engagement

Myanmar står over for en lang række overvældende udviklingsmæssige udfordringer, og det kommer til at kræve en langsigtet og samlet indsats at få skabt de politiske, sociale og økonomiske forandringer, der er behov for. Danmark vil samarbejde tæt med Myanmar og landets udviklingspartnere med henblik på at løse disse udfordringer til gavn for befolkningen i landet.

Danmark har en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling, hvilket betyder, at Danmark hele tiden vil arbejde med menneskerettighedsprincipperne om ikke-diskrimination, offentlig deltagelse, gennemsigtighed og ansvarlighed på alle områder af udviklingssamarbejdet med Myanmar.

I overensstemmelse med de internationale principper for udviklingseffektivitet, herunder nationalt ejerskab, fokus på resultater og stærke partnerskaber mellem alle aktører samt gennemsigtighed, vil man

fra dansk side søge at tilpasse sig de nationale rammer og koordinationsstrukturer for udviklings-samarbejdet, når dette er muligt.

På baggrund af den seneste positive udvikling i Myanmar vil Danmark arbejde tættere sammen med Myanmar's regering med henblik på at bistå med institutionaliseringen af de reformer, der allerede er undervejs, og bistå i den fortsatte reformproces mod demokratisering og respekt for menneskerettighederne. Modaliteterne for det danske udviklingssamarbejde med Myanmar afhænger af, at denne reformproces fortsættes, men det er samtidig klart, at gennemførelsen af visse af de allerede iværksatte reformer bliver en udfordring og kommer til at kræve en stor indsats på alle niveauer af det offentlige system.

Danmark vil fortsat samarbejde tæt med alle relevante interessenter i det omfang, de er klar til at bidrage positivt til fortsatte reformer. Disse interessenter omfatter Myanmar's regering, parlamentet, civilsamfundet, den private sektor og andre udviklingspartnere.

Danmark vil også indgå i donorharmonisering, hvor dette er muligt, herunder i multidonortrustfonde, fremme af fællesprogrammering inden for EU og en række andre finansieringsmekanismer. Danmark vil sammen med andre udviklingspartnere analysere mulighederne for at kanalisere udviklingsbistanden direkte gennem de statslige systemer og gradvist overgå hertil, når de nødvendige systemer er på plads og statens evne til at modtage og forvalte sådanne midler er tilstrækkelig.

Disse principper og initiativer vil bidrage til at skabe og fastholde en høj grad af nationalt ejerskab og samtidig mindske byrden ved donorkoordination inden for nationale systemer. Da Myanmar stadig befinder sig i den spæde begyndelse af en omfattende overgangsproces, er det vigtigt med en vis fleksibilitet, både hvad angår modaliteter og partnere. Tilrettelæggelsen af den danske udviklingsindsats skal derfor tage højde for udviklingen på både det politiske område, freds- og sikkerhedsområdet samt for de nye muligheder, der måtte opstå undervejs.

Inden for disse rammer vil Danmark fokusere på tre tematiske målsætninger:

- 1) Fremme af fred, demokratisering, menneskerettigheder og reformer
- 2) Forbedret adgang til og øget kvalitet i grundskoleuddannelsen
- 3) Styrket inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, herunder forbedrede levevilkår for marginaliserede og etniske befolkningsgrupper

Danmark har i mange år støttet sundhedssektoren i Myanmar med det formål at opfylde de tre 2015-mål inden for sundhed. Militærregimet har forsømt og underfinansieret dette område i årtier, og størstedelen af befolkningen har ikke ordentlig adgang til basale sundhedsydelse. Den internationale støtte til denne sektor er dog steget massivt i løbet af de seneste år, og for at fokusere den danske indsats ventes det ikke, at man fra dansk side vil fortsætte med at støtte sundhed under det nye landeprogram for Danmarks udviklingssamarbejde med Myanmar.

Danmark har også støttet medieudvikling, fordi professionelle og uafhængige medier er afgørende i arbejdet for at fremme demokrati, retssikkerhed og menneskerettigheder. Da der allerede er omfattende international støtte til mediesektoren, forudses ikke yderligere dansk støtte til dette område. For at fokusere landeprogrammet vil støtte til civilsamfundet og dets organisationer blive integreret i de prioriterede indsatsområder, hvor dette er relevant.

De tematiske målsætninger har tæt forbindelse til det humanitære arbejde, som Danmark har støttet i mange år, da de sætter ind over for de underliggende årsager til landets mange kriser og kan bidrage til at skabe basis for varig fred med respekt for menneskerettighederne og retssikkerhed. De understøtter også direkte meget af det arbejde, danske civilsamfundsorganisationer udfører i Myanmar. I Rakhine-staten vil man fra dansk side overveje muligheden for at tage initiativ til et samarbejde med flere

interessenter med det formål at skabe bæredygtige løsninger på krisen med internt fordrevne samt tage hånd om nogle af de underliggende årsager hertil.

I forhold til Danmarks kommercielle interesser vil en øget, bredt funderet økonomisk vækst skabe flere muligheder for danske investeringer og dansk eksport af varer og tjenesteydelser, samt udsigt til mere eksport for Myanmars egne virksomheder. Åbningen af økonomien og øget respekt for internationale arbejdsmiljøstandarder og -praksis vil bidrage til at gøre Myanmar til et mere attraktivt land for danske virksomheder at investere i og dermed til at skabe flere anstændige arbejdspladser i landet.

Tematisk målsætning 1: Fremme af fred, demokratisering, menneskerettigheder og reformer

En fortsættelse af fredsprocessen er helt grundlæggende for Myanmars langsigtede udviklingsmuligheder, og udfaldet af denne proces er tæt forbundet med andre udviklingsmålsætninger om demokratisering, god regeringsførelse, fremme af menneskerettighederne og øget kapacitet i staten til levering af offentlige ydelser. Disse processer og reformområder vil være af afgørende betydning for muligheden for at forbedre sikkerhedssituationen for befolkningen og bidrage til at bygge fundamentet for et mere decentraliseret samfund med mennesket i centrum og med respekt for alle befolkningsgruppers rettigheder.

Under denne tematiske målsætning forventer Danmark at støtte følgende områder:

Fredsprocessen: I takt med at fredsbestræbelserne udfoldes, vil der være behov for fælles, identificeret og fleksibel støtte til processen og til fredsopbygningsbehovet i de konfliktramte områder samt senere til nødhjælp, retsopgør, rehabilitering og demobilisering. Dette kan bidrage til at konsolidere freden og forhindre genopblussen af vold under Myanmars overgang til varig fred. En vellykket fredsproces er også en forudsætning for demokratisering, god regeringsførelse og beskyttelse af menneskerettighederne i de aktuelle konfliktramte områder.

Reform af den offentlige finansforvaltning og den offentlige administration: Danmark har ydet finansiel støtte til en modernisering af forvaltningen af de offentlige finanser og til reform af den offentlige administration på grundlag af regeringens reformplaner. Formålet er at forbedre myndighedernes muligheder for at levere ydelser på en effektiv og gennemsigtig måde i overensstemmelse med borgernes behov, samt forbedre skattegrundlaget. Danmark planlægger at udvide støtten til disse reformområder, da de vil være afgørende for Myanmars fortsatte udvikling i de kommende fem til ti år, ikke mindst i de sociale sektorer, som har hårdt brug for en mere effektiv levering af serviceydelser samt langt større fiskal og politisk decentralisering.

Retssystemet og retslige reformer: Komparative vurderinger placerer Myanmar blandt de lande i verden, som har den dårligste retssikkerhed. Som et led i en langsigtet reform af retsvæsnen er det især vigtigt at forbedre den juridiske universitetsuddannelse og styrke befolkningens adgang til retssystemet. Internationale erfaringer viser, at initiativer, der involverer adgang til retssystemet via juridisk bistand og rådgivning, har kunnet bistå fattige og marginaliserede i at opnå adgang til en retfærdig løsning af tvister, håndtering af klager og sikring af deres rettigheder. Det er endvidere afgørende, at der skabes uafhængige og funktionelle domstole, der er i stand til at sikre befolkningens retssikkerhed og juridisk oprejsning efter menneskerettighedskrænkelser, og som samtidig kan beskytte marginaliserede samfund. Det planlægges at støtte Myanmar på dette område.

Tematisk målsætning 2: Forbedret adgang til og øget kvalitet i grundskoleuddannelsen

En reform af uddannelsessystemet er en af regeringens hovedprioriteter, og man har for nylig øget budgettet til uddannelsesområdet væsentligt. Uddannelsessektoren er dog stadig massivt underfinansieret, og der er et stort behov for en bedre uddannelsespolitik, så man kan skabe en arbejdsstyrke, der er i stand til at understøtte Myanmars udviklingsdagsorden, og samtidig bekæmpe fattigdom. Der er desuden langt større risiko for, at børn fra fattige og etniske minoritetssamfund samt fra landdistrikterne ikke kommer i skole, og de, som kommer i skole, klarer sig meget dårligere til de afsluttende eksaminer og går gennemsnitligt færre år i skole end resten af befolkningen.

Under denne tematiske målsætning forventer Danmark at støtte følgende område:

Grundskoleuddannelse: Uddannelsessystemet har i høj grad været forsømt i de seneste årtier, og der er nu et akut behov for at adressere dette efterslæb, så der kan skabes et godt fundament for udviklingen i Myanmar. Der er et helt fundamentalt behov for at forbedre kvaliteten af grundskoleuddannelse i form af bedre uddannelse og ansættelse af flere lærere, en modernisering af pensum på alle niveauer, etablering af bedre faciliteter og en begrænsning af kontante udgifter til privatundervisning og skrivematerialer. Sidstnævnte er noget, der stadig afholder mange marginaliserede og fattige fra at komme i skole. Det er samtidig vigtigt, at stater og regioner får mere selvstændighed på uddannelsesområdet i konfliktramte områder med etniske minoriteter. Det kan bidrage til fredsprocessen ved at adressere nogle af de problemer, som de etniske grupper længe har haft i forhold til staten. Uddannelse i områder med etniske minoriteter er et ømtåleligt emne, og det vil givetvis i et stykke tid endnu være nødvendigt at støtte et tosporet system med både statslige og ikke-statslige skoler i de områder, hvor der stadig er ringe tiltro og kapacitet til statslig uddannelse, og hvor de forskellige interessenters legitimitet stadig er omstridt.

Tematisk målsætning 3: Styrket inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst

Danmark anvender en menneskerettighedsbaseret tilgang til udvikling for at bidrage til at skabe inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst og adressere de underliggende årsager til fattigdom og udelukkelse. Når væksten er bæredygtig, bygger den på en afbalanceret økonomisk, social og miljømæssig udvikling, der sikrer befolkningens rettigheder og fremmer lighed, herunder adgang til anstændigt arbejde, uddannelse, sundhed og social beskyttelse. Ved at fremme samtlige menneskerettigheder sammen med inklusive økonomiske vækstinitiativer støtter Danmark befolkningens evne til at skabe forandringer for sig selv og lokalsamfundet.

Under denne tematiske målsætning forventer Danmark at støtte følgende områder:

Kystfiskeri: For at fremme inklusiv grøn vækst vil Danmark støtte fiskerisektoren for at fremme en mere bæredygtig, deltagerorienteret og ansvarlig udnyttelse af naturressourcerne inden for kyst- og havfiskeri. Dette mål skal fremmes gennem et tæt samarbejde med Myanmars myndigheder om en mere hensigtsmæssig lovgivning og regulering i sektoren, der medvirke til et skifte fra en ubæredygtig og vækstorienteret ressourceudnyttelse til en bæredygtig, langsigtet ressourceudvikling til fordel for de fattige. Udover et omfattende samarbejde med lokale småfiskere og deres respektive organisationer er det planen at udvikle modeller for fælles-forvaltning af fiskeressourcerne sammen med de lokale myndigheder og andre interessenter med henblik på at udnytte disse ressourcer på en bæredygtig og ansvarlig måde.

Fiskerisektoren vil være et særligt vigtigt indsatsområde, da det er den næstestørste bidragsyder til beskæftigelsesmuligheder og indkomst i primærsektoren efter landbrug. Fiskerisektoren skaber således beskæftigelse til omkring 3 millioner mennesker. Småfiskere og ikke-industrielle fiskere og deres familier er blandt landets fattigste og mest udsatte grupper, og denne sektor rummer beskæftigelsesmuligheder både

for kvinder og i mange områder med etniske minoriteter, som begge er vigtige målgrupper for Danmarks udviklingssamarbejde.

Fiskerisektoren oplever dog i øjeblikket et stærkt stigende pres fra overfiskeri, primært fra store fiskerifartøjer, hvilket kan medføre et fuldstændigt kollaps af det kystnære økosystem og dermed udgøre en trussel mod levebrødet for de millioner af mennesker, der er enten direkte eller indirekte afhængige af denne sektor.

Støtte til mikro-, små og mellemstore virksomheder: Statskontrollerede konglomerater har længe domineret den private sektor i Myanmar, og det har begrænset udviklingen af mindre virksomheder, der kan skabe beskæftigelse, innovation og sikre en mere bredt funderet økonomisk udvikling. Der er således behov for initiativer i den private sektor, der støtter mikro-, små og mellemstore virksomheder for at fremme en inklusiv og bredt funderet økonomisk vækst på en økonomisk og miljømæssig ansvarlig måde, herunder fremme af grundlæggende arbejdstagerrettigheder og -standarder. Derfor planlægge støtte til udviklingen af en dynamisk og innovativ sektor for mikro-, små og mellemstore virksomheder, herunder opbygning af kapacitet til at samle data, der kan skabe det nødvendige grundlag for politikudvikling i denne sektor.

Yderligere aktiviteter

Udover landeprogrammets tre tematiske områder vil følgende indsatsområder indgå i det danske engagement i Myanmar:

Arbejdsmarkedspolitik og arbejdsmiljøeftersyn: Myanmar har stærkt forældede arbejdsmarkedsløve og -politikker, som underminerer skabelsen af anstændigt arbejde og fremme af menneskerettigheder. Indtil for nylig har det været forbudt at organisere sig, inspektion på fabrikker finder stort set aldrig sted, og der er stadig store problemer i forhold til tvangsarbejde og børnearbejde.

Danmark er en del af det såkaldte *Initiativ til Fremme af Grundlæggende Arbejdstagerrettigheder og Indsatser i Myanmar*, sammen med regeringen og en række andre udviklingspartnere. Formålet med initiativet er at forbedre Myanmars forvaltning af arbejdsmarkedsspørgsmål og skabe stærkere bånd mellem arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, civilsamfundet og regeringen. Som en del af dette initiativ udvikles et samarbejde mellem Beskæftigelsesministeriet i Danmark og Myanmars Arbejdsministerie vedrørende arbejdsmiljøspørgsmål. En vækstrådgiver på ambassaden får ansvaret for dette direkte samarbejde samt for de danske bidrag til arbejdsmarkedsudviklingen.

Højere uddannelse og forskning: Universiteterne har været tvunget til at lukke under militærregimet på grund af de studerendes rolle i oprøret mod regimet og frygt for selvstændig tænkning. Derfor er det tidligere så veludviklede højere uddannelsessystem nu meget svagt og har begrænset international eksponering. Fra dansk side er der iværksat et fælles bachelorprogram mellem Niels Brock Copenhagen Business College og Yangon University of Economics, som vil blive fortsat. En række danske forskningsinstitutioner støttes også i deres forskning i Myanmar. Endvidere vil man fra dansk side søge at yde legater til og stille uddannelse til rådighed for partnere i Myanmar, der er involveret i danskstøttede aktiviteter.

5. Måling af resultater og risikostyring

Inden for hvert af de tematiske områder vil der blive identificeret en række indikatorer med henblik på nøje at kunne følge resultater og fremskridt mod de opstillede målsætninger for de danske indsatser. Disse indikatorer vil i størst muligt omfang være baseret på eksisterende indikatorer, som allerede bruges af andre udviklingspartnere og Myanmars regering. Alle danske indsatser vil basere sig på en

forandringsteori, der beskriver de udviklingsmålsætninger, der søges realiseret med det danske bidrag, herunder en klar ramme for måling af resultater. Resultaterne af den danske støtte vil blive registreret løbende, bl.a. for at styrke grundlaget for senere at kunne evaluere landepolitikken.

Der vil blive udarbejdet en risiko matrice, som vil forholde sig til de forskellige udviklingsscenarier for landet således at man løbende kan vurdere de risici og forudsætninger, der ligger til grund for landeprogrammets forandringsteori. Det vil lette eventuelle tilpasninger af programmet for så vidt angår indsatser eller modaliteter.

BILAG 1: Nøgletal

Økonomiske nøgletal	Kilde *	År	Værdi	Enhed
Areal	WDI	2011	653.290	km ²
Befolkning	WDI	2012	52,8	mio.
BNI pr. indbygger	2013 HDR	2012	1.817	2005 PPP USD
Årlig økonomisk vækst (BNP)	WDI	2004	13,6	%
Vækst i BNI pr. indbygger	WDI	2004	13,6	%
“Ease of doing business” indeks	WDI	Manglende data	Manglende data	Placering
Økonomiske sektorer (andel af BNP)				
Landbrug, værditilvækst	WDI	2004	48	% af BNP
Industrien, værditilvækst ¹	WDI	2004	16	% af BNP
Fremstilling, værditilvækst	WDI	2004	12	% af BNP
Servicesektoren osv., værditilvækst	WDI	2004	35	% af BNP
Andre sektorer		2004	1	% af BNP
Offentlige udgifter	WDI	2004	3,6	% af BNP
Skatteindtægter	WDI	2004	3,3	% af BNP
Udviklingsbistand pr. indbygger	WDI	2011	7	USD
Netto officiel udviklingsbistand	WDI	Manglende data	Manglende data	% af BNI
Samlet gældsbetjening	WDI	2010	7,1	% af eksport af varer, serviceydelser og primær indkomst
Sociale nøgletal				
	Kilde	År	Værdi	Enhed
Befolkningsstilvækst	WDI	2012	0,8	%
Forventet levealder, mænd	WDI	2011	63	År
Forventet levealder, kvinder	WDI	2011	67	År
Spædbørnsdødelighed (antal dødsfald pr. 1.000 levendefødte det første år)	WDI	2011	48	dødsfald pr. 1.000 levendefødte
Andel af befolkningen med rimelig adgang til tilstrækkelig mængde vand fra forbedrede vandressourcer	WDI	2010	83	%
Andel af multidimensionale fattige uden adgang til rent drikkevand ²	2011 HDR	2000	25,2	%

¹ NB. Industrien svarer til FN's ISIC klassifikation for økonomiske aktiviteter 10-45 og omfatter dermed også værditilvækst i fremstillingssektoren (ISIC klassifikation 15-37).

² 31,8 % af befolkningen i Myanmar skønnes at leve i multidimensional fattigdom ([2011 HDR](#)).

Andel af børn under fem år, der ved mistanke om lungebetændelse tilses af sundhedspersonale	UN	2012	69	%
Fødsler med assistance fra uddannet sundhedspersonale	WDI	2010	71	% af alle fødsler
Antal læger (pr. 1.000 indbyggere)	WDI	2010	0,5	læger pr. 1.000 indbyggere
Andel hiv-smittede blandt 15-49 årige	WDI	2011	0,6	%
Voksne, der kan læse og skrive (over 15 år)	WDI	2010	92	%
Mænd, der kan læse og skrive (over 15 år)	WDI	2010	95	%
Kvinder, der kan læse og skrive (over 15 år)	WDI	2010	90	%
Indskrivningsrate i grundskolen	WDI	2010	126	%
Indskrivningsrate for drenge i grundskolen	WDI	2010	126	%
Indskrivningsrate for piger i grundskolen	WDI	2010	126	%
Sociale sektorer				
Uddannelse	WDI	2001	18,1	% af offentlige udgifter
Sundhed	WDI	2011	1,3	% af offentlige udgifter
Offentlige udgifter til militæret (% af BNP)	SIPRI	2012	4,2	% af BNP
Indkomstfordeling				
Rigeste 10 % af befolkningen	WDI	Manglende data	Manglende data	%
Fattigste 10 % af befolkningen	WDI	Manglende data	Manglende data	%
Miljørelaterede nøgletal	Kilde	År	Værdi	Enhed
Beskyttede land- og vandområder	WDI	2010	5,2	% af samlet landområde
CO2-emissioner pr. indbygger	WDI	2009	0,2	Metriske tons
Forbrug af ozonnedbrydende CFC-gasser	UN	2005	14,8	ODP metriske tons
Nøgletal for menneskerettigheder	Kilde	År	Værdi	Enhed
Ratificering af vigtigste internationale menneskerettighedsinstrumenter	UNTC		1 ratificering 4 tiltrædelser	nr.
Overholdelse af vigtigste internationale menneskerettighedsinstrumenter				nr.

SIPRI: Stockholm International Peace Research Institute, website: www.sipri.org

UN: UN-data, website: www.data.un.org

UNTC: United Nations Treaty Collection, website: www.treaties.un.org

WDI: World Development Indicators, website www.data.worldbank.org

Bilag 1.1: Oversigt over internationale menneskerettighedsinstrumenter (fed skrift: ratificeret af Myanmar, kursiv: tiltrådt af Myanmar)

1. **Konvention om forebyggelse og straf for folkedrab**
2. International konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination
3. International konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder
4. International konvention om civile og politiske rettigheder
5. Konvention om ophævelse af forældelsesfrister for krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden
6. International konvention om afskaffelse og straf af forbrydelsen apartheid
7. *Konvention om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder*
8. Konvention mod tortur og anden grusom umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf
9. International konvention mod apartheid i idræt
10. *Konvention om barnets rettigheder*
11. *International konvention om beskyttelse af alle vandrende arbejdstageres og deres familiemedlemmers rettigheder*
12. *Konvention om rettigheder for personer med handicap*
13. International konvention om beskyttelse af alle personer mod tvungen forsvinding

BILAG 2: Danmarks udviklingssamarbejde med Myanmar fordelt på tematiske områder

Danmark har ydet støtte til en bred vifte af udviklingsindsatser i Myanmar og langs den thailandske grænse. Det danske udviklingssamarbejde med Myanmar har fokus på fem områder: 1) demokrati, menneskerettigheder og god regeringsførelse, 2) sundhed, 3) levevilkår og fødevarerikkerhed, 4) uddannelse og 5) humanitær bistand. Udviklingssamarbejdet med Myanmar baserer sig dels på støtte til store multidonorfonde og bilaterale aftaler med FN-organisationer, dels til internationale og lokale NGO'er.

Demokrati, menneskerettigheder og god regeringsførelse

Danmark støtter initiativer til fremme af demokrati, god regeringsførelse og menneskerettigheder i Myanmar. Initiativerne omfatter kapacitetsopbygning og støtte til civilsamfundet og pressen, fremme af basale rettigheder og demokrati og etablering af en fri og uafhængig presse. Danmark støtter også afholdelsen af frie og demokratiske valg samt bestræbelserne for fred og national forsoning i landet. Partnerne tæller bl.a. ActionAid, International Media Support, Pyoe Pin, Building Markets, International Labour Organisation (ILO), Myanmar Center for Responsible Business (MCRB), International Commission of Jurists osv. Danmark har bidraget med 23 mio. kr. til FN's Udviklingsprogrammers landeprogram, der tager sigte på at støtte landets regering med demokratiseringsprocessen og fattigdomsbekæmpelse. Inden for god regeringsførelse støtter Danmark Myanmars Multi Donor Partnership Trust Fund med 30 mio. kr. Fonden administreres af Verdensbanken. Det danske bidrag er øremærket modernisering af styringen af de offentlige finanser og en reform af den offentlige administration. Disse indsatser sigter mod en mere effektiv, ansvarlig og lydhør levering af offentlige serviceydelser til landets befolkning.

Sundhed

Med en meget lav offentlig finansiering af sundhedssystemet på 1,8 pct. af BNP i 2012 har Myanmar været afhængig af støtte fra internationale donorer. Danmark har siden 2009 bidraget til den såkaldte Three Diseases Fund (3DF) med ca. 6 mio. kr. Fonden er en multidonorfond, der havde til formål at bekæmpe hiv/aids, tuberkulose og malaria i Myanmar. Da den Globale Fond for bekæmpelse af AIDS, Tuberkulose og Malaria genoptog sit arbejde i Myanmar og videreførte størstedelen af aktiviteterne fra 3DF, oprettede landets udviklingspartnere i 2012 en ny multidonorfond på sundhedsområdet, der afløser 3DF: Three Millennium Development Goal Fund (3MDG). Danmark støtter fonden med 55 mio. kr. Den nye fond tager navnlig sigte på at forbedre adgangen til sundhedsydelser for mødre, spædbørn og børn og reducere byrden ved smitsomme sygdomme. Danmark støtter endvidere visse internationale civilsamfundsorganisationer i sundhedssektoren som eksempelvis Medical Emergency Relief International og Populations Service International, hvis aktiviteter støtter og supplerer aktiviteterne i 3MDG.

Uddannelse

Myanmars offentlige investeringer i uddannelsessystemet har været og er stadig meget lave og står kun for ca. 2 pct. af BNP. Under halvdelen af landets børn fuldfører i øjeblikket en grundskoleuddannelse. Faktorer som eksempelvis fattigdom, manglende infrastruktur, utilstrækkelig ernæring og sundhed, migration, forældrenes lave uddannelsesniveau samt krav om, at børn skal arbejde for at bidrage til familiens indkomst, gør det vanskeligt for børn at gennemføre en grundskoleuddannelse, særligt i områder med mange etniske minoriteter. Danmark har siden 2006 støttet uddannelse via en multidonorfond for uddannelse administreret af UNICEF. Fonden søger at forbedre adgangen til og give alle børn en grundskoleuddannelse samt forbedre kvaliteten af undervisningen. Danmark har støttet anden fase af programmet med 45 mio. kr. Fonden dækker fire områder: udvidelse af det nuværende førskoleundervisningsprogram, forbedring af kvaliteten af undervisningen i grundskolen, bedre planlægning, forvaltning, overvågning og evaluering i grundskolen samt alternative uddannelsesmuligheder for børn, der har været nødt til at gå ud af skolen. Danmark støtter desuden

Myanmars Education Consortium (MEC) med 5 mio. kr. Formålet med MEC er navnlig at støtte kapacitetsopbygning af supplerende ikke-statslige uddannelsessystemer, herunder lokalsamfunds- og skolebaseret førskoleudvikling og uformelle uddannelsesprogrammer for udsatte børn og unge, der ikke går i statslige skoler.

Levevilkår og fødevarerikkerhed

Efter cyklonen Nargis ramte Myanmar oprettede FN-organisationen UNOPS i 2009 fonden Livelihoods and Food Security Trust Fund (LIFT), der sigter mod at forbedre fødevarerikkerhed og bæredygtige levevilkår for befolkningen i de berørte områder. Programperioden er efter en succesrig indledende fase blevet forlænget til 2018 for at styrke fødevarerikkerheden og øge indkomstgrundlaget for to millioner støttemodtagere landet over. Strategien for at nå programmets mål er at øge landbrugsproduktionen og -indkomsten og støtte husholdninger uden for landbruget. Der lægges også vægt på støtte til kapacitetsopbygning af lokale partnere og bæredygtig naturressourceforvaltning samt miljøgenopretning. LIFT vil også søge at introducere sociale beskyttelsesforanstaltninger for kronisk fattige husholdninger ved at forbedre fødevarerikkerheden og øge indkomstgrundlaget for to millioner støttemodtagere. Danmark gik med i LIFT i 2010 og har i alt bidraget med 55 mio. kr. til fonden. Danmark samarbejder endvidere med en række civilsamfundsorganisationer som eksempelvis Group For Research and Technology Exchanges (GRET), Action Contre La Faim (ACF) og Solidarites International med henblik på at forbedre levevilkårene for befolkningen i Myanmar, særligt i marginaliserede og etniske områder.

Humanitær bistand

Danmark har siden 1990'erne ydet humanitær bistand til flygtninge i lejre i Thailand på grænsen til Myanmar og til internt fordrevne gennem danske civilsamfundsorganisationer og FN's Højkommissariat for Flygtninge, UNHCR. Danmark vil fortsat yde humanitær bistand til flygtninge og internt fordrevne navnlig med henblik på at forberede en sikker og frivillig tilbagevenden for dem. Den humanitære bistand til Myanmar har fokus på støtte til lokalsamfund og internt fordrevne i konfliktområder som Kachin-, Rakhine- og Kayin- staterne samt til internt fordrevne og flygtninge, der lever langs den thailandske grænse til Myanmar. De nuværende aktiviteter omfatter husly og beskyttelse, undervisning i minefare og støtte til beskyttelse og fremme af levevilkår rettet mod internt fordrevne, flygtninge og lokalsamfund i konfliktramte områder, herunder nuværende og kommende modtagelsescentre for tilbagevendende flygtninge og internt fordrevne. Danmark har bevilget mere end 100 mio. kr. i humanitær bistand til Myanmar i perioden 2010-2014 gennem forskellige civilsamfunds- og FN-organisationer.

BILAG 3: Fremskridt for 2015-målene i Myanmar

MÅL	Opfyldes 2015-målene?				
	Opfyldt	Sandsynligt	Potentielt sandsynligt	Usandsynligt	Manglende data
MÅL 1: Udrydde ekstrem fattigdom og sult					
1A. Halvere andelen af befolkningen, hvis indkomst er mindre end 1 dollar om dagen				X	
1B. Opnå fuld og produktiv beskæftigelse og anstændigt arbejde for alle				X	
1C. Halvere andelen af befolkningen, der lider af sult				X	
MÅL 2: Opnå grundskoleuddannelse for alle					
Sikre at både drenge- og pigebørn fuldfører en grundskoleuddannelse				X	
MÅL 3: Fremme ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders rettigheder					
Udnytte ulighederne mellem kønnene i grundskolen og på ungdomsuddannelserne inden 2005, og på alle uddannelsesniveauer inden 2015		X			
MÅL 4: Reducere børnedødelighed					
Reducere dødeligheden blandt børn under fem år med to tredjedele		X			
MÅL 5: Forbedre gravide og fødende kvinders sundhed					
5A. Reducere dødeligheden blandt gravide og fødende med tre fjerdedele				X	
5B. Opnå adgang til reproduktiv sundhed for alle					X
MÅL 6: Bekæmpe hiv/aids, malaria og andre sygdomme					
6A. Bremse og reducere udbredelsen af hiv/aids			X		
6B. Opnå universel adgang til behandling af hiv/aids for alle, der har behov for det				X	
6C. Bremse og reducere udbredelsen af malaria og andre alvorlige sygdomme					X
MÅL 7: Sikre et bæredygtigt miljø					
7A. Klimaforandringer					X
7B1. Reducere skovtab					X
7B2. Reducere tab af biodiversitet					X
7C1. Halvere andelen af befolkningen uden bæredygtig adgang til rent drikkevand				X	
7C2. Halvere andelen af befolkningen uden bæredygtig adgang til ordentlige sanitære forhold				X	
7D. Opnå fremgang i levevilkårene for folk, der lever i slumområder					X